

در گفت وگو با آتیه‌نو تشریح شد

نقش فعالیت‌های مؤسسه حسابرسی تأمین اجتماعی در پایداری منابع بیمه‌ای

در حوزه‌های بررسی دفاتر قانونی کارفرمایان جهت رسیدگی به مطالبات پرداخت نشده و برآوردن نیازهای حسابرسی تأمین اجتماعی، بازرسی و ارائه خدمات مالی و مشاوره مدیریت و تدوین، تأمین اصول و ضوابط حسابداری شامل امور مالی و حسابداری، حسابرسی ویژه، امور مشاوره و مالیاتی مدیریت و بیمه‌ای، طراحی نظام‌های اطلاعاتی مدیریت، حسابداری و استقرار سیستم ایفا می‌شود.



تأثیر مطالبات از کارفرمایان بر تأمین منابع

حاجی سلطانی با اشاره به مطالبات ۹۳ هزار میلیارد تومانی تأمین اجتماعی از کارفرمایان در دو بخش قطعی و برآوردی، گفت: «عدم پرداخت به‌موقع حق بیمه، تأخیر تأدیه ۲ درصدی برای کارفرما به دنبال خواهد داشت، اما با دریافت کمترین میزان وام از بانک‌ها نرخ بهره ۱۸ تا ۲۳ درصد برای آنان محاسبه می‌شود. حال با تصور بر عدم پرداخت عمدی حق بیمه از سوی کارفرما، امکان انجام فعالیت بیشتر با این پول وجود دارد. در واقع کارفرما با این اقدام سعی بر پایداری شرکت با کارخانه خود دارد. این مورد ناشی از اجرای هر چند وقت یک‌بار طرح بخشودگی جرائم بیمه‌ای کارفرمایان است. به این علت که با عدم پرداخت سهم حق بیمه از سوی کارفرمایان، گاهی با تصویب قوانینی نظیر بخشودگی جرائم بیمه‌ای توسط مجلس شورای اسلامی، مبالغ مربوطه بخشوده می‌شود.»

او افزود: «براساس آخرین آمارها تا سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ مطالبات کارفرمایان کارگاه‌های تحت پوشش تأمین اجتماعی حدود ۳۶ هزار میلیارد تومان برآورد شد. در سال ۱۴۰۲ این مطالبات به ۹۳ هزار میلیارد تومان رسید. ادامه‌دار بودن این روند، ضمن ایجاد چالش برای تأمین اجتماعی، مخاطراتی برای کارفرمایان به دنبال دارد. بدهکار بودن کارفرمایان در بخش حق بیمه ضمن ورود آنان به لیست سیاه، کارفرمایان را بابت استفاده از مزایایی همچون تمدید کارت بازرگانی، گواهی نقل و انتقال و خرید و فروش، تحریم و سایر مواردی که به گواهی عدم بدهی سازمان تأمین اجتماعی نیاز دارد، با مشکل مواجه می‌کند.»

مدیرعامل مؤسسه حسابرسی سازمان همچنین تأکید کرد: «در نهایت می‌توان گفت فعالیت‌های مؤسسه حسابرسی تأمین اجتماعی در پایداری این سازمان نقش دارد. از آنجا که بین ۸۰ تا ۸۵ درصد منابع تأمین اجتماعی قطعی است، در ۱۵ تا ۲۰ درصد دیگر منابع، بخشی از مطالبات کارفرمایان به تفاوت لیست ضریب در پیمان‌ها و بخش دیگر به لیست بازرسی کارگاه‌ها مربوط می‌شود.»

موارد مرتبط با فضای کسب و کار و تولید، در صورت ایجاد اختلال در اشتغال، تولید، فعالیت، فروش و درآمد کارگاه، ارسال لیست و پرداخت حق بیمه از سوی کارفرما با مشکل مواجه می‌شود. البته قانون‌گذار به فکر این موارد بوده و طبق ماده (۳۶) قانون تأمین اجتماعی، عدم پرداخت حق بیمه از سوی کارفرمایان رافع مسئولیت سازمان تأمین اجتماعی نیست. حال باید دید سازمان تا چه حد می‌تواند در ارتباط با عملیاتی کردن مزایای قانونی بیمه‌شدگانی که کارفرمایان حق بیمه آن‌ها را پرداخت نکرده‌اند، تاب‌آوری داشته باشد.»

هزینه ۴۷ هزار میلیارد تومانی برای ایفای تعهدات

مدیرعامل مؤسسه حسابرسی تأمین اجتماعی در ارتباط با هزینه‌کرد ماهانه سازمان تأمین اجتماعی در راستای ایفای تعهدات کوتاه‌مدت و بلندمدت توضیح داد: «به‌طور میانگین در سال ۱۴۰۲ ماهانه حدود ۴۷ هزار میلیارد تومان مزایای قانونی در قالب درمان، بازنشستگی، بازنندگان، بیمه بیکاری و سایر خدمات تأمین اجتماعی و براساس سوابق بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران به آنان تعلق گرفته و از طرف این سازمان پرداخت شده است.»

او در ادامه بیان کرد: «از طرف دیگر منابع تأمین اجتماعی با توجه به شرایط اقتصادی، تحریم‌های ظالمانه، به‌موقع نرسیدن کالاهای واسطه‌ای مواد اولیه کارخانه‌ها، رشد هزینه‌های تولید خلاصه شده در سرمایه و نیروی انسانی تحت تأثیر قرار گرفته است. همچنین با توجه به افزایش رشد هزینه‌های جاری مرتبط با نرخ ارز و تأثیرپذیری هزینه‌های تولید از این شاخص، شرکت‌ها برای حصول عایدی به نسبت فروش دچار مشکلات مالی شده‌اند. این چالش‌ها به سازمان تأمین اجتماعی، امور مالیاتی و همه دستگاه‌های مرتبط با تولید و کارفرمایان برمی‌گردد. با توجه به تأثیرپذیری سازمان از شرایط مذکور، حق بیمه‌های قطعی ماهانه کاهش پیدا کرده و منجر به استقراض، سرمایه‌گذاری و فروش دارایی‌ها و دیگر راهکارها خواهد شد. البته در دولت سیزدهم و دوره حال حاضر مدیریت تأمین اجتماعی، ضمن تسویه بدهی‌ها و استقراض بانکی، در حال حاضر به جایی رسیده‌ایم که در حوزه‌های اشاره شده چالش و مشکلی نداریم.»

مهناز بیرانوند

روزنامه نگار

سعید حاجی سلطانی، مدیرعامل مؤسسه حسابرسی تأمین اجتماعی در گفت‌وگو با «آتیه‌نو» به تشریح رویکرد این مؤسسه جهت شکل‌گیری منافع تأمین اجتماعی و ذی‌نفعان، نقش این مؤسسه در تسهیل‌گری مرتبط با وصول منابع مربوط به حق بیمه و مطالبات و همچنین اساس تأثیرپذیری منابع بر پایداری بزرگ‌ترین نهاد بیمه‌گر کشور پرداخته است.

منابع بیمه‌ای ضامن پایداری تأمین اجتماعی

حاجی سلطانی با اشاره به وابستگی تأمین اجتماعی به منابع بیمه‌ای، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین موضوعات مرتبط با پایداری و مقاوم‌سازی این سازمان گفت: «با استناد به مواد قانونی تأمین اجتماعی، منابع مالی موردنیاز این نهاد بیمه‌گر اجتماعی برای ایفای تعهدات بلندمدت و کوتاه‌مدت در قبال جامعه تحت پوشش از چندین راه تأمین می‌شود که مهم‌ترین آن، منابع بیمه‌ای و حق بیمه ماهانه وصولی از سوی بیمه‌شدگان و کارفرمایان است.»

او افزود: «به لحاظ منابع، سود حاصل از بخش‌های سرمایه‌گذاری و حق بیمه سهم دولت در موضوع مقاوم‌سازی تأمین اجتماعی، نقش کمتری نسبت به وصول حق بیمه ایفا می‌کنند. در واقع عمده‌ترین قسمت تأمین منابع سازمان یعنی حدود ۸۶ درصد، از محل دریافت حق بیمه در قالب قطعی و برآوردی حاصل می‌شود.»

مدیرعامل مؤسسه حسابرسی تأمین اجتماعی ادامه داد: «برای موضوع بدهی‌های قطعی شده هیچ مسئله‌ای مطرح نیست، به این دلیل که لیست‌های ارسالی کارفرمایان را شامل می‌شود. در واقع با ارسال لیست از سوی کارفرما و پرداخت حق بیمه، این مهم جنبه قطعی پیدا کرده و طبق مواد (۴۲) و (۴۳) قانون تأمین اجتماعی، اعتراض موضوعیت ندارد؛ زیرا این‌ها مطالباتی است که پیش‌تر مسیر مراحل مطالباتی آن در هیأت‌ها مطرح و قطعی شده و دیگر برآوردی محسوب نمی‌شوند. با توجه به ارتباط زنجیره‌وار موضوع حق بیمه به معیشت، اشتغال، فعالیت‌ها و دیگر

گزارش

جذب ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار بیمه‌شده جدید در سه سال اخیر مسیری را برای تأمین منابع پایداری در سازمان تأمین اجتماعی هموار کرده تا این نهاد بیمه‌ای بتواند بدون استقراض از نظام بانکی، همه تعهدات خود را نسبت به بیمه‌شدگان، مستمری‌بگیران و جامعه تحت پوشش عملی

میرهاشم موسوی، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی همراه سال ۱۴۰۲ در مراسم بدرقه اولین گروه بازنشستگان تأمین اجتماعی اعزامی به سفر زیارتی مشهد مقدس در راستای اجرای طرح کرامت رضوی، گفت: «در دولت جدید ما تنها بدهی انباشته سال‌های گذشته تأمین اجتماعی تسویه شد، بلکه با حمایت دولت و هدایت رئیس‌جمهور و مساعدت مجلس شورای اسلامی، این سازمان در سه سال اخیر از محل پوشش بیمه‌شدگان جدید، ۴۹ هزار میلیارد تومان منابع جدید داشته تا عملاً تبدیل رویکرد آینده‌سوزی به آینده‌سازی آغاز شود.»

او افزود: «در گذشته سازمان تأمین اجتماعی برای پرداخت حقوق بازنشستگان در قالب استقراض بی‌رویه از نظام بانکی، زمینه شکل‌گیری ۱۰۶ هزار میلیارد تومان بدهی به نظام بانکی را در ابتدای فعالیت این دولت موجب شد، اما پوشش بیمه‌ای جدید در این دولت به اندازه ۷ تا ۶ سال در دولت گذشته بوده است. باید به سمتی برویم که با توسعه سرمایه‌گذاری‌ها در سازمان و زیرمجموعه‌های اقتصادی آن، راحتی، صحت و سلامت و تأمین معیشت را برای نسل‌های بعد هم فراهم کنیم.»

پیشی گرفتن منابع از مصارف در سال ۱۴۰۲

رویکرد توسعه پوشش بیمه‌ای در سازمان تأمین اجتماعی به‌واسطه تزریق منابع جدید حاصل از پرداخت حق بیمه، علاوه بر جذب منابع پایداری برای این نهاد، مسیر اجرای تعهدات در قبال همه گروه‌های تحت پوشش را با هزینه‌کرد ماهانه ۴۲ هزار میلیارد تومان در سال گذشته هموار کرد. البته تأمین اجتماعی توسعه فعالیت‌های مختلف را در راستای خدمات‌رسانی مطلوب به جامعه تحت پوشش و پایداری و مقاوم‌سازی این نهاد بیمه‌ای یکی از رویکردهای خود می‌داند.

سازمان تأمین اجتماعی به‌منظور تحقق سیاست‌ها و برنامه‌های تحولی جذب بیمه‌شدگان جدید از میان افراد

یادداشت



راه حلی به نام وصول حق بیمه



یکی از وظایف و تکالیف سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان نهادی اجتماعی، مرتبط با فعالیت‌های حوزه اقتصادی، حمایت از نیروی کار، فعالان و جمعیت فعال و شاغل است.

این نهاد بیمه‌گر در پی این است که به‌واسطه ارتباط گسترده با جامعه کار و تولید ضمن تأثیرگذار و تأثیرپذیری توانان، با تأمین امنیت و تضمین آینده جامعه شاغل بیمه‌شده، پایداری منابع در راستای ایفای تعهدات در قبال جامعه بزرگ تحت پوشش و خدمات‌گیرنده را محقق کند.

سازمان تأمین اجتماعی با استناد به اصل (۲۹) قانون اساسی در راستای تعمیم بیمه‌های اجتماعی و پوشش بیمه‌ای اقشار و گروه‌های مختلف جامعه، از زمان تأسیس به این تکلیف قانونی در قبال مردم عمل کرده است. همچنین براساس ماده (یک) قانون تأمین اجتماعی نیز تعمیم، گسترش و پوشش بیمه‌ای از وظایف و تکالیف ذاتی این سازمان به‌شمار می‌رود. از طریق اقدامات مرتبط با توسعه بیمه‌ای، در حال حاضر حدود ۴۷ میلیون نفر از خدمات این نهاد بیمه‌گر استفاده می‌کنند.

بیش از ۵۳ درصد جامعه از مزایای گسترده تأمین اجتماعی در حوزه‌های بیمه‌ای، درمانی و بازنشستگی بهره‌مند می‌شوند. با این وجود همچنان سیاست‌های مربوط به حمایت از نیروی کار، فعالان حوزه کار و تولید و مجموع افراد شاغل در بخش‌های اقتصادی و تولیدی در راستای افزایش بیمه‌شدگان جدید و تأمین منابع پایداری از محل وصول حق بیمه توسط این نهاد بیمه‌گر دنبال می‌شود.

رشد بیش از ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار نفری بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی در دوره مدیریتی اخیر این سازمان در سه ساله دولت سیزدهم، به‌دافت گسترش بیمه‌های اجتماعی و استفاده از اجرایی کردن سازوکارهایی نظیر طرح بیمه‌فرآگیر خانواده ایرانی و برنامه جذب بیمه‌شدگان جدید در قالب گروه‌های مختلف اجتماعی به وقوع پیوست. این رویکرد علاوه بر افزایش جامعه آماری بیمه‌شدگان تحت پوشش تأمین اجتماعی، روند وصول حق بیمه و تأمین منابع جدید برای این سازمان را به ارمغان آورده است.

براساس داده‌های آماری در دوره سه‌ساله اخیر، منابع مورد نیاز تأمین اجتماعی برای ایفای تعهدات، به میزان ۴۹ هزار میلیارد تومان رشد داشته است. این مهم را باید محصول طراحی و اجرای طرح‌های مختلف بیمه‌ای و منابع حاصل از وصول حق بیمه، جذب افراد و گروه‌های جدید تحت پوشش دانست.

طبیعتاً این روند منجر به ادامه تأمین منابع پایداری برای سازمان خواهد شد.

آمارها حاکی است ۸۶ درصد منابع تأمین اجتماعی از طریق وصول حق بیمه بیمه‌شدگان اجباری و بخش مهمی از برآورد باقی‌مانده نیز با وصول حق بیمه گروه‌های قراردادی و توافقی مانند زنان خانه‌دار، دانشجویان، صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه‌های اختیاری به دست می‌آید.

منابع حاصل از دریافت حق بیمه این گروه‌های اجتماعی تحت پوشش، نقش را آن‌ها در تأمین منابع پایداری برای ادامه راهبری تأمین اجتماعی نشان می‌دهد.

رویکرد و رویه توسعه‌دهنده سطح پوشش بیمه‌ای سازمان، ضمن عمل به تکالیف قانونی مندرج در قانون اساسی و قانون تأمین اجتماعی در زمینه بیمه‌های اجتماعی، در بلندمدت پایداری منابع این سازمان، تحقق آرزای بیشتر برای جمعیت تحت پوشش و البته بهبود نسبت پشتیبانی تأمین اجتماعی را هدف خواهد شد.

تأمین اجتماعی با هدف قرار دادن گروه‌های مختلف اجتماعی و افراد خانواده به‌منظور توسعه پوشش بیمه‌ای، از طریق فراهم کردن زمینه این مهم در چارچوب نرخ‌های متنوع حق بیمه، فرصت استفاده از مزایای سازمان را برای مردم فراهم کرده است.

به عبارتی این سازمان بیمه‌گر با وجود پوشش جمعیتی بسیار بزرگ در قالب گروه‌های مختلف اجتماعی، همچنان با دغدغه تعمیم بیمه به افراد و اقشار بدون بیمه، تأمین منابع پایداری بیمه‌ای و ماندگاری سازمانی را از این راه پیگیری می‌کند. در نهایت می‌توان رشد بیمه‌شدگان جدید، توسعه بیمه‌های اجتماعی، بهبود ضریب پشتیبانی تأمین اجتماعی و تأمین منابع پایداری بیمه‌ای در راستای عمل به تعهدات مختلف این سازمان در قبال شرکای اجتماعی را در ارتباط مستقیم با یکدیگر دانست.